

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ**

**МАТЕРІАЛИ ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МЕНЕДЖМЕНТ ХХІ СТОЛІТТЯ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**Умань
21 жовтня 2021 р.**

*Рекомендовано до друку
вченою радою факультету менеджменту
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 2 від 21 жовтня 2021 р.)*

Редакційна колегія:

ВЕРНЮК Н.О.	–	к.е.н., доцент, декан факультету менеджменту;
НОВАК І.М.	–	д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту;
ТРАНЧЕНКО Л.В.	–	д.е.н., професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи;
КОМІСАРЕНКО Н.О.	–	к.пед.н., доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов;
МАШКОВСЬКА Л.В.	–	к.ю.н., доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін;
КАРИЧКОВСЬКА С.П.	–	к.пед.н., доцент, заступник декана факультету менеджменту з наукової роботи.

За достовірність та оригінальність поданих матеріалів конференції відповідальність несуть автори публікацій.

Редакція не несе відповідальності за професійно-змістовну коректність матеріалів, що публікуються та коректність посилань на літературні джерела, інтернет-ресурси, що містяться у тексті тез.

Менеджмент ХХІ століття: проблеми і перспективи: збірник матеріалів ХІ Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21 жовтня 2021 р. / Уманський національний університет садівництва, факультет менеджменту. – Умань: ВПЦ «ВІЗАВІ», 2021. – 278 с.

Збірник містить тези доповідей, розглянуті на ХІ Всеукраїнській науково-практичній конференції «Менеджмент ХХІ століття: проблеми і перспективи». У наукових матеріалах висвітлюються проблемні питання розвитку теорії та практики менеджменту в глобальному конкурентному середовищі.

Матеріали конференції розраховані на наукових співробітників, викладачів, аспірантів, студентів та фахівців у сфері менеджменту, фінансів, обліку та аудиту, маркетингу, туризму, готельно-ресторанної справи та гуманітарних дисциплін.

Дяченко М.І. РЕФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ СИСТЕМИ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ КРАЇНИ	46
Жмайлова О.Г., Нагорна Ю. С. ЩОДО КРИТЕРІЇВ ОЦІНКИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗАКЛАДУ СОЗ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ	49
Жмуденко В.О. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	52
Загороднюк О.В. ПРАВИЛА РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ (КРІ) У РОБОТУ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КОМПАНІЇ	55
Загороднюк О.В., Горбатюк М. І. ПОРЯДОК ВИБОРУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	58
Загороднюк О. В., Ілюхін О. М. ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	62
Загороднюк О. В., Якубенко М. В. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕНЕДЖЕРА	65
Клименко Л.В., Макаренко Д.В. ПЛОЩИНА РЕФОРМ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РИНКУ ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	69
Кустріч Л.О. СПЕЦИФІКА Й ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	72
Кустріч Л.О., Кустріч В.І. УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ РЕГІОНУ	73
Макарова V.V. MANAGEMENT OF FORMING A SUCCESSFUL ORGANIZATION IMAGE	76
Мовчанюк А.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ	80
Мовчанюк А.В., Левченко Ю.Є. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	83
Мовчанюк А.В., Почеренюк А.О. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	86
Новак І.М. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СФЕРИ УПРАВЛІННЯ	88

СПЕЦИФІКА Й ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Кустріч Л.О.

д.е.н., професор

Уманський національний університет садівництва

Успіх аграрних підприємств значною мірою залежить саме від персоналу, адже високо вмотивований і добре підготовлений персонал впливає на ефективний кінцевий результат роботи не менше, а, можливо, і більше, ніж передова технологія, нове обладнання, сучасна техніка.

Специфіка сільськогосподарського виробництва породжує ряд особливостей. Однією з найбільш важливих особливостей ринку праці в аграрній сфері є сезонність використання робочої сили. Дане явище полягає в тому, що протягом року відбувається нерівномірне залучення робочої сили в процес виробництва. В так звані «пікові періоди», коли одночасно слід виконувати технологічні операції з виробництва багатьох культур, різко зростає потреба в робочій силі. Часто в таких ситуаціях виникає її дефіцит, що компенсується залученням додаткових працівників – не членів даних агроформувань. В таких умовах сталим попитом користуються сезонні, тимчасові та залучені працівники. По закінченні виробничого циклу потреба в робочій силі знижується, і ринок праці набуває трудонадлишкового характеру, в результаті чого частина аграріїв поповнює лави безробітних. Варто зазначити, що розрив між періодом виробництва і робочим періодом значно більший у рослинництві і дещо менший у тваринництві. Тому рівень використання трудового потенціалу істотно залежить від виробничого напрямку господарства.

Сезонність використання персоналу має чітко виражені регіональні відмінності. У межах кожної природно-економічної зони сільське господарство має свою специфіку щодо природних умов, спеціалізації, структури земельних угідь.

Характерною ознакою сільського ринку праці є нерівномірність і низький рівень оплати праці аграрних працівників. Так, розмір середньомісячної заробітної плати зайнятих у сільському господарстві у 2020 р. становив 9711 грн. при значенні середньої зарплати в Україні 10340 грн. Низька оплата праці підриває купівельну спроможність аграрних працівників, веде до зниження рівня задоволення життєвих потреб працівників сільського господарства та членів їх сімей і значного погіршення умов формування, відтворення та використання трудового потенціалу.

Слід зазначити, що особливістю сучасного аграрного ринку праці є недостатня його забезпеченість кваліфікованими кадрами, зумовлена значною мірою їх плінністю і недостатнім закріпленням спеціалістів на виробництві (перехід фахівців у неформальну сферу зайнятості або трудову міграцію в мегаполіси та за кордон в пошуках нових робочих місць). На даний час освітньо-кваліфікаційний рівень працівників-аграріїв є найнижчим серед

зайнятого населення в інших галузях народного господарства. Лише кожний п'ятий працюючий на селі закінчив інститут або технікум, що вдвічі менше, ніж у промисловості, будівництві, у сфері транспорту чи зв'язку, а з повною вищою освітою в сільському господарстві працює у 3,5 рази менше відповідного середнього показника по всіх галузях народного господарства.

Не менш важливою особливістю ринку праці в цілому, як і аграрного зокрема, є високий міграційний рух населення. Основними причинами відпливу кадрів із села є негативні соціально-економічні фактори, що проявляються у незадовільних житлових і культурно-побутових умовах, нераціональному режимі праці та відпочинку, зниженні привабливості і престижності сільськогосподарської праці, недостатньо ефективній системі соціального захисту селян і недосконалості трудових відносин. У результаті міграційного руху із сільської місцевості відбуває дієдатна і освічена частина сільських жителів, що веде до деформації статеві-вікової структури населення.

Відзначимо, що перелічені особливості сучасного сільського ринку праці є тісно пов'язані між собою. Так, наприклад, сезонність праці знижує її продуктивність та оплату. Це, в свою чергу, стримує підвищення життєвого рівня сільського населення, що веде до поширення нерегламентованої зайнятості і прихованого безробіття, а також підвищує інтенсивність міграції селян. З одного боку, незабезпеченість сільського господарства кваліфікованими кадрами знижує продуктивність праці і відповідно її оплату, а з іншого, низький рівень оплати праці в сільському господарстві не приваблює висококваліфікованих працівників і не стимулює їх до підвищення свого освітньо-кваліфікаційного рівня. Аналогічний двобічний зв'язок існує і між іншими особливостями сільського ринку праці.

Перелічені особливості сільського ринку праці є головними причинами, які ускладнюють процеси реалізації трудового потенціалу села. Урахування тісних причинно-наслідкових зв'язків між ними та побудована на демократичних принципах й глибокому аналізі внутрішнього і зовнішнього середовища політика формування і розвитку персоналу дозволить сільськогосподарським підприємствам витримати конкурентну боротьбу, забезпечувати зайнятість населення та досягати високих економічних показників.

УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ РЕГІОНУ

Кустріч Л.О.

д.е.н., професор

Уманський національний університет садівництва

Кустріч В.І.

студент 31 дф-м групи

Уманський національний університет садівництва

Однією з найбільш важливих особливостей економічної трансформації має стати принципово нове ставлення до місця і ролі людини в ринкових